

16 березня 2020 року

Всесвітня історія

1. Урок 18. Узагальнення.

**Тестові завдання для підготовки до тематичного контролю за розділом
V. Держави Азії та Латинської Америки**

- 1. У меморандумі Танака, поданому імператору Японії в 1927 р., зазначалося: «Для того щоб завоювати світ, ми маємо спочатку завоювати...»
(Кількість балів 1.00)**

- ☐ А
Китай
- ☐ Б
Індію
- ☐ В
Індокитай
- ☐ Г
Сингапур

- 2. Заколоти в 1930-ті рр. «молодих офіцерів» у Японії призвели до
(Кількість балів 1.00)**

- ☐ А
усунення імператора від управління державою
- ☐ Б
мілітаризації і фашизації країни
- ☐ В
ухвалення конституції країни
- ☐ Г
демократизації суспільно-політичного життя

- 3. Яка подія увійшла в історію під назвою «рух 4 травня»?
(Кількість балів 1.00)**

- ☐ А
виступи за демократизацію японського суспільства

- ☐ Б
рух за створення Комуністичної партії Китаю
 - ☐ В
виступи «молодих офіцерів» у Японії
 - ☐ Г
антияпонські виступи в Китаї
4. Національна революція в Китаї тривала впродовж
(Кількість балів 1.00)

- ☐ А
1932—1935 рр.
- ☐ Б
1925—1927 рр.
- ☐ В
1941—1945 рр.
- ☐ Г
1918—1921 рр.

5. «Північний похід» — це ключова подія
(Кількість балів 1.00)

- ☐ А
Сінхайської революції
- ☐ Б
революції 1925—1927 рр.
- ☐ В
боротьби з японською агресією
- ☐ Г
громадянської війни між комуністами та Гомінданом

6. Хто із зображених на ілюстрації історичних діячів зумів об'єднати
Китай після революційних подій 1925—1927 рр.?
(Кількість балів 1.00)

- ☐ А

○ Б

○ В

○ Г

7. Яка подія увійшла в історію під назвою «соляний похід»?

(Кількість балів 1.00)

- ☐ А
наступ турецької армії на Ізмір під час греко-турецької війни
- ☐ Б
демонстративне порушення прихильниками ІНК колоніальних законів Індії
- ☐ В
повстання селян у Японії
- ☐ Г
похід армії Гоміндану під командуванням Чан Кайші до Нанкіна

8. Кого з лідерів національно-визвольних рухів країн Азії в 1920—1930-ті рр. називали «Велика душа»?

(Кількість балів 1.00)

- ☐ А
Чан Кайші
- ☐ Б
Магатма Ганді
- ☐ В
Сунь Ятсен
- ☐ Г
Мустафа Кемаль

9. Про кого йдеться в уривку із джерела?

Він зміг реформувати систему літочислення, запровадити модифіковану латиницю, примусити всіх взяти собі прізвища, але його вплив поза межами великих міст був слабким. Його бажання створити в країні сучасну економіку мали дуже малий успіх.

(Кількість балів 1.00)

- ☐ А
Чан Кайші
- ☐ Б
Магатма Ганді

☐ В
Реза-хан Пехлеві

☐ Г
Кемаль Ататюрк

10. Про який документ ідеться в тексті?

1917 р. позначився появою документа, який зміцнив віру євреїв у те, що Британія на їхньому боці у справі створення єврейської держави в Палестині. У листопаді 1917 р., коли до Палестини, де на той час проживало 700 тис. арабів, почали приїздити євреї, став відомий зміст листа (його також називали декларацією) міністра закордонних справ Великої Британії в уряді Д. Ллойд Джорджа. Звертаючись до лідера британських сіоністів лорда Л. Ротшильда, він писав, що в Палестині буде створено єврейську державу, без заподіяння шкоди громадським і релігійним правам неєврейського населення (арабів) у Палестині.

(Кількість балів 1.00)

☐ А
«Декларація Бальфура»

☐ Б
«Декларація Керзона»

☐ В
«Лист Комінтерну»

☐ Г
«Декларація Ірвіна»

Група 305
Історія України

2. Урок 10 Основні тенденції економічного розвитку у 1998-2008 році.

Історія України В.Власов, С.Кульчицький

Параграф 22-23 ст.184-193 опрацювати

Письмово ст.195 завдання 1-4 в конспекті записати

Основні тенденції економічного розвитку України у 1998 – 2008 р.р.

Темпи приросту ВВП та номінальних доходів громадян (2000–2009)

У 2000 році вперше за роки незалежності України відбулося зростання ВВП. Це означало перелом в основних тенденціях економічного розвитку України. Загальний внутрішній валовий продукт зріс на 5,9%. 1990-ті роки, у сенсі падіння економіки, закінчилися.

Серед чинників, які спричинили позитивні тенденції в економіці можна назвати:

- результати реформ (зокрема у питаннях відносин власності та впровадження ринкових відносин);
- стабільність економічної політики (її можна пояснити як обмежене державництво та сталий лібералізм);
- стабілізація фінансової системи (у тому числі успішне запровадження національної валюти 1996 року).

Останній чинник, зокрема, допоміг зменшити рівень бартерних (у безгрошовій формі) відносин до 40%. На внутрішньому ринку з'явилося більше грошей, через що оздоровлювалася банківська система та активізувалися підприємства, зорієнтовані на внутрішнього покупця. Природно, з'являлося більше нових дрібних і середніх підприємств, зменшувалася кількість збиткових серед існуючих (на 52%).

Як наслідок працівники стали отримувати стабільну зарплатню. Розширилася податкова база (зросла майже на 39%, профіцит бюджету становив біля 1 млрд грн). Уряд В. Ющенка став системно ліквідовувати борги бюджетникам (учителям, медикам та ін.).

За 2000 рік середній дохід населення виріс на 31,2%, що з урахуванням інфляції (25,8%) становило 5,4%. Наступного 2001 року ці цифри були: 22,7% (номінальний дохід), 6,1% (інфляція), 16,6% (реальний дохід).

До кінця десятиріччя економіка зростала, проте нерівномірно:

- 2000–2004 роки: зріст на 49,5%;
- 2005–2009 роки: зріст на 3,4%.

Такий контраст зумовлений у першу чергу через розгортання світової економічної кризи 2008 року. Якщо в Україні 2008 року приріст ВВП становив 2,3%, то 2009 року було падіння на 14,8% (85,2% від показників попереднього року).

Протягом перших п'яти років темпи зростання економіки України загалом були вищими, ніж у країнах колишнього соцтабору, які в 2000-ні роки ввійшли до складу ЄС (Болгарія, Естонія, Латвія, Литва, Польща, Румунія, Словаччина, Чехія), та більшості членів СНД. Проте в 2005–2009 роках Україна поступилася всім цим державам окрім Киргизстану.

Існує думка, що економічне становище України додатково погіршували регулярні політичні кризи. Незважаючи на претензії до президентства Л. Кучми щодо обмеження громадянських свобод і формування олігархічної системи, у роботі Кабінету міністрів за **грудень 1999 – січень 2005 років** (очолювали: В. Ющенко, А. Кінах, В. Янукович) простежувалася системність в економічній політиці.

Натомість відсутність сталої економічної концепції в діяльності урядів протягом **лютого 2005 – березня 2010 років** (Ю. Тимошенко – Ю. Єхануров – В. Янукович – Ю. Тимошенко) жодним чином не сприяла бізнес привабливості України в очах більшості українських підприємців і потенційних іноземних інвесторів.

Знову стала актуальною проблема «**мінізації**» **економіки**. До кінця 2008 року у «тіні» перебували суб'єкти підприємницької діяльності, які генерували 31% внутрішнього валового продукту. Це найбільша цифра за час після 2000 року.

Група 205

Історія України

1. Урок 26 Початок економічної кризи.

Історія України В.Власов, С.Кульчицький

Параграф 15 ст.125-128 опрацювати

Письмово ст.134 завдання 1,2 в конспекті записати

Стан економіки України та визрівання економічної кризи (середина 1960-х – початок 1980-х рр.) Косигінська економічна реформа 1965 р.

- Після усунення Хрущова від влади в жовтні 1964р. економіка країни продовжувала перебувати у **кризовому стані**:
 - Семирічний план (1959-1965 рр.) не було виконано.
 - Постійне зниження темпів приросту промислової продукції; невідповідність між зростанням зарплати і продуктивності праці.
 - Характерна відстала структура виробництва.
 - Виробничі фонди використовувалися неефективно; збільшення капіталовкладень при їхній низькій віддачі; масовий випуск товарів, що не знаходили збуту.
 - Відсутність дієвих матеріальних стимулів для підвищення продуктивності праці та якості продукції, що випускається.
 - Колгоспи перебували в скрутному становищі; низька ефективність сільськогосподарського виробництва, значне відставання за темпами розвитку від промисловості всього аграрного сектору.
 - Знизився життєвий рівень більшості населення СРСР.
 - Характерна диспропорція в розвитку галузей народного господарства.
- Для мільйонів людей залишалась гострою житлова проблема; наявність великої кількості незавершених об'єктів у промисловому і цивільному будівництві;
- Головою Ради Міністрів СРСР був призначений **Олексій Косигін**, який розробив програму економічних реформ та спробував реалізувати їх у **1965 – 1967 рр.**
- **Березень 1965 р.** – пленум ЦК КПРС обговорив питання «*Про невідкладні заходи подальшого розвитку сільського господарства СРСР*»
- **Вересень 1965 р.** – пленум ЦК КПРС прийняв постанову «Про поліпшення управління промисловістю, вдосконалення планування та посилення економічного стимулювання промислового виробництва».
- **1966-1970 рр.** – період реформування.
- **1965-1970 рр.** – *восьмий п'ятирічний план* розвитку народного господарства; *восьма п'ятирічка* припала на період реформування, її

підсумки були найкращими за останні 35 років, вона отримала назву «золота п'ятирічка».

Сутність реформ:

Промисловість:

- розширення господарської самостійності підприємств (господарський розрахунок);

Госпрозрахунок – метод господарювання підприємств в умовах соціалістичної економіки, який поєднував централізоване керівництво з певною економічною самостійністю підприємств.

- посилення економічних стимулів праці залежно від його результатів.
- оцінка діяльності промисловості підприємств не за валовими показниками виробленої продукції, а за її реалізацією.
- скорочення обов'язкових планових показників, що доводилися до підприємств із центру, *зміцнення їхнього госпрозрахунку*, підвищення самостійності, збереження в розпорядженні підприємств більшої частини прибутку;
- ліквідація раднаргоспів і перехід від територіальної системи управління до галузевої (відновлення міністерств і відомств).
- реформи спрямовувалися на посилення економічного стимулювання і підвищення матеріальної зацікавленості трудових колективів і окремих трудящих.
 - **На 1968 р.** у СРСР на нові економічні умови діяльності перейшло близько 27 тис. підприємств; виробництво промислової продукції зросло на 50%; національний доход збільшився на 30%; підприємства здобули відносну самостійність, робітники, інженерно-технічні працівники і службовці стали відчувати зв'язок між якістю своєї праці та рівнем заробітної плати; збільшувалися фонди суспільного споживання, почали вирішуватися деякі соціальні проблеми.
 - Однак уже на початку 70-х рр. все чіткіше виявлялися *негативні тенденції* в економіці; елементи госпрозрахунку в УРСР, як і в усій країні, жорстко придушувалися *плановою економікою*; чим краще були результати роботи підприємств у поточному році, тим вищі планові показники ставилися йому на наступний рік.
 - Економіка України продовжувала розвиватися *екстенсивним шляхом* за рахунок залучення нових джерел сировини і робочої сили; швидко застарівали основні виробничі фонди; сповільнилися темпи економічного росту.

Сільське господарство:

- збільшення капітальних вкладень в сільське господарство;

- розвиток матеріальної та соціальної бази села;
- скасування обмежень стосовно особистих підсобних господарств.
- зменшення планів з обов'язкового постачання основних видів сільськогосподарської продукції;
- Встановлення твердих цін для державних закупівель *на 6 років і надбавки 50 %* до закупівельної ціни на позапланову продукцію;
- введення гарантованої оплати праці колгоспників;
- Механізація сільськогосподарського виробництва (посівні та збиральні машини, автодоїлки тощо); зниження цін на сільськогосподарську техніку та запчастини до неї;
- Завершення електрифікації колгоспів та радгоспів, зменшення тарифів на електроенергію для виробничих потреб села;
- Перші кроки у здійсненні реформ дали *позитивні результати*: оживилося сільськогосподарське виробництво; збільшилися постачання продовольства в міста; у селах з'явилося більше техніки; швидкими темпами будувалося житло та об'єкти соціально-культурного призначення.
- Але, збереглося централізоване планування і регламентація сільськогосподарського виробництва; не діяли економічні стимули для підвищення продуктивності праці та якості продукції; продовжувалося адміністрування і некомпетентне втручання партійного керівництва у справи колгоспів і радгоспів; збільшувався апарат управління сільським господарством; хімізація і меліорація не дали очікуваних результатів.
- У цілому, в розвитку сільського господарства домінували *негативні тенденції* над спробами його реформування.

Причини краху реформ:

- Економічні реформи не зачепили основ командно-адміністративної системи;
- Ринкові ідеї не були сприйняті у вищих ешелонах влади;
- Посилилося директивне планування і силове управління, що поступово призводило до нівелювання реформи, а на початку 70-х рр. – до її згортання;
- Владні структури намагалися посилити централізм в економіці, а паралельно – впровадити ринкові економічні регулятори (рентабельність, прибуток тощо); *це були спроби вмонтувати елементи економічного стимулювання у командну систему*;
- Повільно впроваджувалися досягнення НТР;
- Економіка зберегла екстенсивний характер; якість продукції залишалася низькою;
- Зберігалась *диспропорція* у розвитку галузей народного господарства;

- Запровадження повного господарського розрахунку на підприємствах здійснювалося повільно і непослідовно.
- *мілітаризація економіки* і величезні потреби військово-промислового комплексу (ВПК) в умовах наростання на міжнародній арені гонки озброєнь відволікали величезні ресурси (фінансові, трудові ті ін.), що катастрофічно позначилося на реформаторській політиці й у підсумку зводило її нанівець.
 - Для України наслідки краху економічних реформ посилювалися насамперед тим, що республіка займала *лідуючі* позиції в СРСР за виробництвом промислової та сільськогосподарської продукції: в УРСР знаходилася одна з найпотужніших виробничих і матеріально-технічних баз країни, тут були зосереджені найбільші в СРСР підприємства військово-промислового комплексу (ВПК)

Стан економіки України та назрівання кризових явищ

Промисловість:

Досягнення:

- Високі темпи розвитку електроенергетики: введено в дію велику кількість електростанцій – *Придніпровську, Буриштинську, Зміївську; Запорізьку та Чорнобильську АЕС* та ін.;
- Бурхливий розвиток вугільної, нафтової, газової, хімічної промисловості, металургії, машинобудування;
- Будівництво нових великих підприємств, комплексів, цехів;
- Зростання кількісних показників випуску промислової продукції.

Кризові явища:

- В умовах *світової енергетичної кризи (1973-1975 рр.)*, коли значно збільшився експорт енергоресурсів із СРСР, лівова частка всіх капіталовкладень стала направлятися на освоєння нових родовищ нафти і газу в Сибіру і на Крайній Півночі, а не на модернізацію виробництва.
- Зростала собівартість виробленої продукції, що призводило до значного зниження її конкурентоздатності на світовому ринку.
- **70-80-ті рр.** були відзначені подальшим *наступом центру* на національні інтереси союзних республік; союзні міністерства і відомства на свій розсуд використовували природні багатства і трудові ресурси України, монопольно вирішували питання капітального будівництва, асортименту продукції, що випускалася.
- В Україні споруджувалися нові гірничо-збагачувальні, трубні, металургійні заводи та інші *промислові гіганти*; нерідко вони

будувалися за застарілими проектами і технологіями, що призводило до забруднення навколишнього середовища.

- У Донбасі та Придніпров'ї (особливо в Кривому Розі, Запоріжжі, Дніпропетровську, Дніпродзержинську, Донецьку, Жданові) рівень забруднення повітря набагато перевищував загальносоюзні показники; інтенсивне будівництво хімічних комбінатів в Україні ще більш загострювали ці та інші проблеми.
- **«Штучні моря»** (Київське, Кременчуцьке та інші водоймища) поглинули близько 1 млн. гектарів родючих земель; протягом короткого часу без серйозних економічних обґрунтувань на основі застарілих технологій в УРСР було побудовано *кілька атомних електростанцій*, у тому числі в безпосередній близькості від великих міст (Київ, Запоріжжя та ін.).
- За **1966-1985 рр.** – зменшилися середньорічні темпи приросту основних показників економічного розвитку України; хронічним стало невиконання п'ятирічних планів.
- Зношеність основних фондів чорної та кольорової металургії, паливно-енергетичного та хімічного комплексів досягла 50-60%; за темпами зростання основних виробничих фондів республіка у 1985 р. посідала *останнє, 15-те місце* в Радянському Союзі.
- За період з **1961 р. по 1985 р.** майже вдвічі зменшилася рентабельність підприємств.
- Катастрофічно не вистачало металу, будівельних матеріалів, обладнання, палива, паперу, кормів, транспортних засобів, предметів першої необхідності тощо.
- Частка галузей, що працювали на споживчий ринок, у загальному обсязі валової продукції не перевищувала 29%, тоді як у розвинених країнах цей показник досягав 50-60%; вироблялося чимало нікому не потрібних речей лише тому, що це було заплановано; на споживчий ринок працювало менше 30% потужностей української промисловості.

Сільське господарство

- Щорічний приріст продукції аграрного сектору в **1976-1980 рр.** становив тільки **1%**, замість запланованих **20%**; як і раніше, колгоспники і робітники радгоспів були мало зацікавлені в результатах своєї праці; у **1970-х рр.** почався масовий відтік сільського населення України до міст.
- Нераціональне використання капіталовкладень; низька віддача від вкладених коштів: *на початку 1980-х рр.* **40%** колгоспів і радгоспів УРСР були нерентабельними або збитковими; недостатня кількість і низька якість сільськогосподарської техніки; нестача мінеральних добрив, хімічних засобів захисту рослин тощо; низький рівень впровадження в аграрному секторі нових наукових розробок.

- Збільшувався розрив між зростанням фінансування сільського господарства та обсягом виробленої продукції; за 1966-1985 рр. середньорічні капітальні вкладення в сільськогосподарське виробництво збільшилися у **2,5 рази**, а валовий збір зерна – лише на **18%**.
- Нераціональне використання земельних ресурсів: непродумана меліорація, віддача найкращих чорноземів під забудову, прокладання на родючих землях шляхів, створення водосховищ тощо; скорочення посівних площ; безгосподарське використання земель призвело до того, що з **1965 р. по 1985 р.** посівні площі в Україні зменшилися більш ніж на 1 млн. га.
- Недбала переробка та зберігання врожаю, результатом чого була щорічна втрата третини овочів і фруктів, 10 % зерна; недостатній розвиток соціальної сфери села, відтік молоді в міста; *поява неперспективних «умираючих» сіл* (з **1966 р. по 1985 р.** з мапи УРСР зникло понад **1,5 тис. сіл**); протягом **1966-1985 рр.** *чисельність сільського населення зменшилося на 4,5 млн. душ.*
- Низька продуктивність праці, відсутність необхідної техніки зумовили гострий дефіцит робочої сили в сільському господарстві; переважала ручна праця; у 1985 р. ручною працею у рослинництві було зайнято 71,4% колгоспників і 79,8% працівників радгоспів.
- Падіння темпів виробництва: **на 1985 р.** приріст сільськогосподарської продукції в УРСР складав лише **0,5 %**, тобто менше, ніж приріст населення.
- Для забезпечення населення продовольством держава була змушена в широких масштабах закуповувати зерно за кордоном.
 - Керівництво країни намагалося спинити загрозливі тенденції в економіці, але колгоспно-радгоспна система й адміністративно-командні методи управління економікою вичерпали себе; необхідні були докорінні соціально-економічні зміни.
 - Не допомогла і прийнята у **1982 р. травневим пленумом ЦК КПРС** і продубльована того ж року *листопадовим пленумом ЦК КПУ Продовольча програма.*

Група 305 Історія України

3.Урок 11 Початок інтеграції української економіки.

Історія України В.Власов, С.Кульчицький

Параграф 24 ст.196-199 опрацювати

Письмово ст.206 завдання 1-2 в конспекті записати

З набуттям незалежності України поступово визначився головний вектор її розвитку – інтеграція до європейського співтовариства. Євроінтеграційна ідея є свідомим і природним стратегічним вибором українського суспільства, підтвердженим багатьма випробуваннями. Дороговказом внутрішніх реформ стала Угода про асоціацію з ЄС, яка набула чинності у 2017р. Україна рухається на шляху до ЄС. Очевидно, не так швидко як би хотілося. З одного боку, існує чимало внутрішніх проблем, що уповільнюють проєвропейські реформи. небезпечним є й вплив російського фактору. З іншого боку, і ЄС нині перебуває на етапі складних трансформацій, у пошуках нової моделі розвитку.

В статті використовуються результати соціологічних опитувань Центру Разумкова протягом останніх років, починаючи з 2002р. Останнє за часом дослідження проведено соціологічною службою Центру Разумкова спільно з Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва з 15 по 19 грудня 2017р. в усіх регіонах України за винятком Криму та окупованих територій Донецької і Луганської областей. Опитано 2004 респондентів віком від 18 років. Теоретична похибка вибірки не перевищує 2,3%.

Специфіка еволюції проєвропейських настроїв в українському суспільстві

Специфіка формування геополітичних орієнтацій громадян України значною мірою обумовлена тим, що країна опинилася в епіцентрі двох інтеграційних хвиль – європейської і євразійської, кардинально різних за цілями, умовами і природою.

На позиції громадян позначалися як інерція радянської спадщини, складні соціально-політичні процеси всередині країни, так і потужні зовнішні впливи. За таких умов в українському суспільстві поступово формувалося і зміцнювалося ядро прихильників євроінтеграційного курсу.

Варто зазначити, що починаючи з 2002р. (початок проведення соціологічних досліджень Центру Разумкова з цієї тематики) кількість прихильників євроінтеграції постійно переважала над її противниками. Російська агресія проти України, що розпочалась у лютому 2014р. кардинально вплинула на картину суспільних настроїв.

По-перше, докорінно змінилося ставлення громадян України до РФ. Зокрема, більшість респондентів наголошують на необхідності згортання, або зменшення контактів з Росією[1].

По-друге, на ставлення громадян України до різних векторів інтеграції – європейської чи євразійської, вплинули Революція гідності у грудні 2013 – січні 2014 рр., яка відстояла і утвердила європейський курс розвитку України, а також російська агресія, яка фактично зняла з порядку денного євразійський вектор інтеграції для України. Євразійська інтеграція тепер асоціюється громадянами, насамперед, з країною-агресором.

Якщо протягом довоєнних років (2011-2013рр.) частка прихильників євразійської інтеграції складала близько третини респондентів, то в наступні роки частка симпатиків Євразійського економічного союзу (колишнього Митного союзу країн СНД) впала – у 2015р. до 15,9%, а в 2017 ще знизилася до 7,8%. Відповідно зросла частка прихильників євроінтеграційного шляху.

По-третє, з 2014р. спостерігається тенденція зростання європейських симпатій в суспільстві. В грудні 2017р. вже майже 60% українських громадян підтримували вступ України до ЄС.

Однак, говорячи про нинішній рівень і характер проєвропейських симпатій українського суспільства слід відмітити якісно новий характер мотивації – громадяни, з одного боку, вже більш реально усвідомлюють складнощі і тривалість євроінтеграції, а з іншого усвідомлюють природність для України саме європейського шляху, й у т.ч. як засобу збереження національної державності у протистоянні агресивному російському впливу.

ЄС очима українців: оцінки і очікування

Серед українських громадян домінує загалом позитивне ставлення до ЄС. За результатами дослідження у грудні 2017р. на думку респондентів привабливий образ Євросоюзу складається з ряду здобутків і переваг, серед яких респонденти, досить прагматично відзначають наступні. Насамперед йдеться про високий рівень соціального захисту (46,4%). До важливих переваг ЄС українці відносять верховенство права (27,8%), розвинену демократію (21,7%).

Також в ієрархії позитивних аспектів ЄС відзначається низький рівень корупції (22,4%), якість охорони здоров'я (22,2%), наявність фінансових ресурсів (17,1%) і науково-технічний розвиток (14,6%)[2].

Здобутки, які принесе євроінтеграція, громадяни бачать, насамперед, у соціальній площині – це підвищення якості життя і ріст доходів (45,8%), зниження безробіття і створення нових робочих місць (31,5%), отримання сучасних технологій, модернізація підприємств (29%).

Такі сподівання є цілком зрозумілими з огляду на вищенаведені оцінки саме соціальних переваг ЄС. Водночас, респонденти вважають, що позитивними наслідками євроінтеграції також будуть посилення боротьби з корупцією (24,3%), зміцнення верховенства права (16,9%) тощо.

Отже, програє чи виграє Україна від вступу до ЄС? Більшість (54,9%) респондентів вважають, що країна виграє від приєднання до Євросоюзу. Водночас близько чверті (22,5%) громадян налаштовані песимістично, прогножуючи програш. Слід зазначити, що порівняно з попереднім дослідженням (квітень 2013р.) частка оптимістично налаштованих громадян помітно зросла (майже на 10%).

Схожа позитивна динаміка спостерігається й у оцінках особистого виграшу чи програшу від приєднання до ЄС. В грудні 2017р. порівняно з квітнем

2013р. зросла частка оптимістично налаштованих респондентів (з 41,2% до 48,2%). Відповідно скоротилася група переконаних у персональному програві (з 25,6% до 20,3%).

Європейський шлях: особливості і проблеми самоідентифікації

Процес самоідентифікації громадян України як європейців, причетних до культури і історії європейського співтовариства є складним і тривалим з кількох причин.

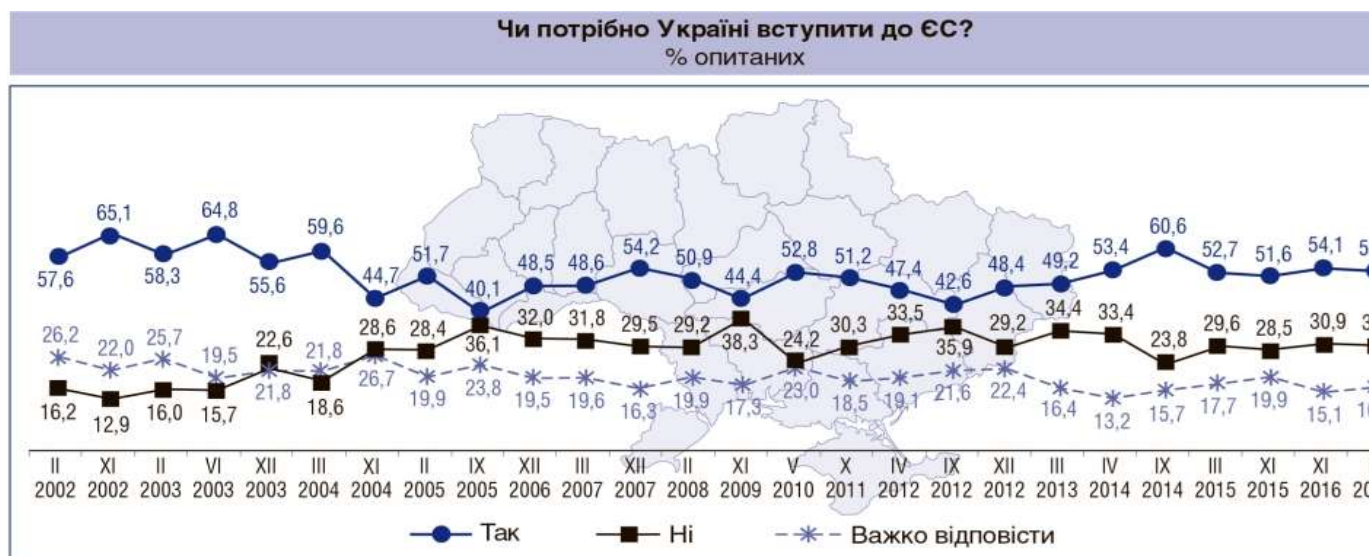
По-перше, це тривала історична відірваність від європейського співтовариства, ізолюваність від політичного та культурного життя Європи.

По-друге, це вплив радянської спадщини, носіями якої є люди старших вікових груп.

По-третє, це потужна антиєвропейська інформаційна експансія з боку РФ, яка ретранслює ідеологію «руського мира».

Отже, частка громадян, які тою чи іншою мірою відчують себе європейцями, відчують свою належність до культури і історії європейського співтовариства у 2017р. порівняно з 2009р. зросла з 31,4% до 40,3%. Водночас, частка респондентів, які не ототожнюють себе з Європою зменшилася з 63,4% до 50,4%. Наведена динаміка виглядатиме досить оптимістично на фоні часового масштабу формування загальноєвропейської ідентичності в рамках ЄС.

Починаючи з 2002р. (початок проведення соціологічних досліджень Центру Разумкова з цієї тематики) кількість прихильників євроінтеграції постійно переважала над її противниками (див. Діаграму 1).

З іншого боку, українські громадяни, усвідомлюючи відставання України від ЄС досить тверезо і критично визначають рівень її «європейськості» за різними параметрами. Зокрема, більшість респондентів вважають Україну європейською державою в географічному (74,8%) і історичному (51,5%) плані. Водночас, 35,7% переконані, що Україна є європейською країною у

культурному плані. Найбільш критично оцінюють респонденти відповідність України європейським параметрам у політичній (лише 18,4% респондентів), соціальній (14,7%) і економічній (11,2%) сферах.

Такі оцінки не є ознакою розчарування у євроінтеграції, а приводом для активізації зусиль щодо внутрішніх трансформацій, які наближатимуть країну до європейських соціально-економічних і політичних стандартів.

Якби найближчим часом відбувся референдум...

Досить показовою ілюстрацією рівня проєвропейських настроїв в українському суспільстві є потенційна готовність громадян голосувати на гіпотетичному референдумі за вступ України до ЄС. Отже, за результатами опитування, проведеного у грудні 2017р., якби найближчим часом відбувся референдум стосовно вступу України до ЄС у ньому взяли б участь 73,5% громадян країни. З них 76,5% проголосували б за вступ, 19% – проти, а решта не визначилася.

Висновок

Зрозуміло, що вступ України до ЄС – це питання перспективи, яке залежить від багатьох факторів. Зокрема, як від ефективності внутрішніх реформ, так і від трансформаційних процесів всередині ЄС. Отже, у найближчій перспективі Україну на євроінтеграційному шляху очікує повсякденна, кропітка робота з імплементації Угоди про асоціацію, що рухає країну на шляху до ЄС. Однак, і що найважливіше, сьогодні є підстави стверджувати, що Україна пройшла етап вибору між європейським і євразійським векторами розвитку держави.

Група 201 Історія України

1. Урок 22 Навчальні проекти.

Історія України В.Власов, С.Кульчицький

Параграф 14 ст.118-124 опрацювати

Письмово ст.124 завдання 3 в конспекті записати

Зробити навчальний проект презентацію за темою: «Дисидентський рух»

Група 202 Історія України

1. Урок 28 Узагальнення . Тематичний контроль.

- 1. Як називалася парламентська опозиція у Верховній Раді УРСР/Верховній Раді України (1990—1994 рр.)?
(Кількість балів 1.00)**

○ А

Народний рух України

☐ Б
Українська Гельсінська група

☐ В
Народна Рада

☐ Г
«Група 239»

2. Яке явище економічного життя було притаманне розвитку економіки УРСР у період «перебудови»?
(Кількість балів 1.00)

☐ А
широка приватизація державних підприємств

☐ Б
гіперінфляція, грошова реформа

☐ В
хронічний дефіцит, ажіотажний попит

☐ Г
стрімке зростання сільськогосподарського виробництва

3. Політика гласності в роки «перебудови» сприяла
(Кількість балів 1.00)

☐ А
загостренню соціально-економічної кризи, стрімкому зростанню цін

☐ Б
зростанню соціальної та національної активності українського суспільства

☐ В
проведенню перших альтернативних виборів до Верховної Ради УРСР

☐ Г
запровадженню продажу товарів за картками споживача з купонами

4. Яку позицію займало партійне керівництво УРСР на чолі з В. Щербицьким щодо реформаторського курсу М. Горбачова?

(Кількість балів 1.00)

- ☐ **А**
офіційна підтримка курсу «перебудови» та фактичне блокування реформаторських кроків союзного партійного керівництва
- ☐ **Б**
категорична відмова від підтримки курсу «перебудови», спроби усунення М. Горбачова від влади
- ☐ **В**
підтримка й активне впровадження в УРСР курсу М. Горбачова на демократизацію суспільного життя
- ☐ **Г**
засудження курсу «перебудови» та розроблення власної концепції реформування УРСР

**5. Український дисидент, громадський і державний діяч. У 1958 р. заснував Українську робітничо-селянську спілку. Заарештований у 1961 р. за антирадянську діяльність і до 1976 р. перебував у мордовських таборах. У 1990—1992 рр. — голова Української республіканської партії, автор тексту Акта проголошення незалежності України. Про кого йдеться?
(Кількість балів 1.00)**

- ☐ **А**
С. Хмара
- ☐ **Б**
Є. Сверстюк
- ☐ **В**
В. Чорновіл
- ☐ **Г**
Л. Лук'яненко

**6. У якому році православна церква святкувала тисячоліття хрещення Русі, що поклало початок релігійному відродженню в УРСР та СРСР?
(Кількість балів 1.00)**

- ☐ **А**
1991 р.

☐ Б
1988 р.

☐ В
1985 р.

☐ Г
1980 р.

7. Поява подібних талонів свідчила про
(Кількість балів 1.00)

☐ А
розквіт «самвидаву»

☐ Б
провал політики «перебудови»

☐ В
початок епохи «застою»

☐ Г
появу приватної власності

8. Яке питання було винесене на Всеукраїнський референдум 1 грудня 1991 р.?
(Кількість балів 1.00)

☐ А
«Чи підтверджуєте Ви Угоду про створення СНД?»

☐ Б
«Чи погоджуєтесь Ви із заборобою КПРС?»

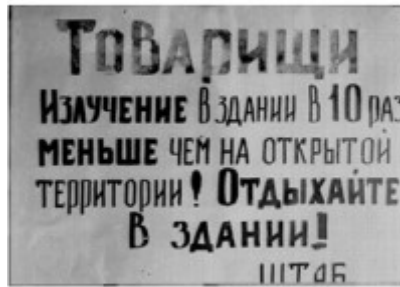
☐ В

«Чи підтверджуєте Ви Акт проголошення незалежності України?»

○ ☒ Г

«Чи вважаєте Ви необхідним збереження СРСР як оновленої федерації республік?»

**9. Які події спричинили появу такого оголошення?
(Кількість балів 1.00)**

○ ☒ А

масові виступи населення в Києві під час «революції гідності»

○ ☒ Б

здійснення антитерористичної операції на сході України

○ ☒ В

студентські протести під час «революції на граніті»

○ ☒ Г

ліквідація наслідків аварії на Чорнобильській АЕС

10. У якому році відбулася подія, до якої закликав зображений плакат?

(Кількість балів 1.00)

- ☐ А
1991 р.
- ☐ Б
1990 р.
- ☐ В
1989 р.
- ☐ Г
1988 р.

11. У якому році відбулися події, описані в уривку із джерела?
«Прегарним літнім днем ми почули шум під вікном нашої редакції... Виглянули — а там збираються шахтарі. Прямо із забою... Так стихійно розпочався мітинг протесту з економічними вимогами. ...народ освистав і не дав говорити... першому секретарю райкому партії Лаврову. ...все роздратування партією, що накопичилося за десятиліття, виплеснулося на поверхню життя шахти. ...почався страйк, і наш рудник був першим серед усіх шахт Донецька».

(Кількість балів 1.00)

- ☐ А
1991 р.
- ☐ Б
1989 р.
- ☐ В
1987 р.
- ☐ Г
1985 р.

12. Про яку організацію йдеться в уривку із джерела?
«...Сам факт проведення з'їзду — серйозна поразка партійного апарату. Тривалий час Україна була республікою застою, і нарешті вона сказала своє вагоме слово. Були враховані помилки інших республік, і ми прийшли до з'їзду без катаклізмів... З'їзд став консолідуючою силою людей різних поколінь, політичних поглядів, багатьох організацій».

(Кількість балів 1.00)

- ☐ А
Українська республіканська партія
- ☐ Б
Народний рух України за «перебудову»
- ☐ В
Українська Гельсінська група
- ☐ Г
Українська робітничо-селянська спілка

**13. Установіть відповідність між подіями та наслідками.
(Кількість балів 1.00)**

- - 1
Перші альтернативні вибори до Верховної Ради УРСР
 - 2
«Революція на граніті»
 - 3
Проголошення Декларації про державний суверенітет України
 - 4
Проголошення політики «гласності»
- - А
Розпуск Комуністичної партії України
 - Б
Усунення з посади голови уряду УРСР В. Масола
 - В
Утворення парламентської опозиції — Народної Ради
 - Г
Відновлення правди про історичне минуле України
 - Д
Ухвалення Закону «Про економічну самостійність»

А Б В Г Д

1	☐	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐	☐

**14. Установіть послідовність появи понять в історії УРСР.
(Кількість балів 1.00)**

- А
вдбудова
- Б
«гласність»
- В
політична реабілітація
- Г
«розвинений соціалізм»

	А	Б	В	Г
1	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐
3	☐	☐	☐	☐
4	☐	☐	☐	☐

**15. Що із зазначеного є свідченням зростання активності
українського суспільства в 1988—1989 рр.?
(Кількість балів 1.00)**

- ☐ А
відновлення діяльності Української Гельсінської спілки
- ☐ Б
проведення акцій «живий ланцюг» на відзначення річниці Акта
Злуки УНР і ЗУНР
- ☐ В

**проведення перших альтернативних виборів до Верховної Ради
УРСР**

- ☐ Г
утворення Української робітничо-селянської спілки
- ☐ Д
проведення загальноукраїнського страйку шахтарів
- ☐ Е
видання «самвидавського» журналу «Український вісник»
- ☐ Ж
утворення Народного руху України за «перебудову»